

Címszerep, beugrással

A fiatal öregúr

— Az opera tanszak elvégzése után Gregor József hívott Szegedre. Nem külön tehertétel-e az ő „hangjának árnyékában” énekelned?

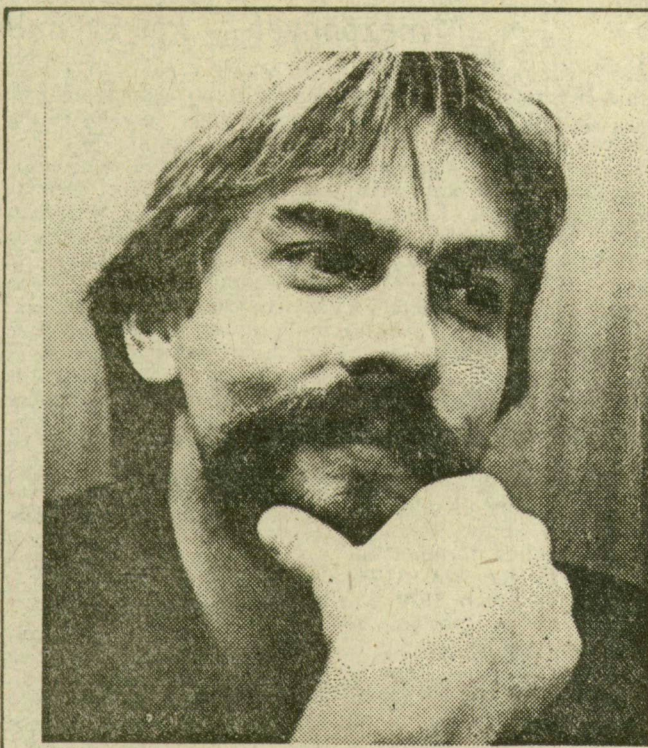
— Nem. Sőt, nemes kihívás egy olyan társulatban énekelni, ahol ő már ilyen magasra tette a mércét. Ő az az ember, akitől rengeteget lehet tanulni, ellesni. Azért jöttem Szegedre, mert itt már most olyan szerepeket tudok eljátszani, énekelni, amelyeket a fővárosban évek múlva sem kapnék meg. Ez az idő alkalmas arra, hogy beépekeljem a szerepeket. A Don Pasquale is azok közé az alakok közé tartozott, amit nagyon szerettem volna megformálni. Ez azonban még egy évvel ezelőtt is hihetetlennek tűnt a számomra.

— A Don Pasquale Gregornak híres, sikeres szerepe. Milyen érzés ugyanezt a figurát a szegedi közönség előtt eljátszani?

— Nehéznek tartom, főleg azért, mert a közönség egyfajta előadáshoz van szokva, ez az én esetemben hátrányt jelent. Pedig nem nehéz elképzelni, hogy létezik másféle Don Pasquale is. A közönség természetesen egymáshoz mér minket. A szerep eljátszásában az azonos figura ellenére is különbözőek vagyunk. A habitusunk is teljesen elüt egymástól. Tizennyolc év és huszonöt kiló van közöttünk.

— Továbbra is képezed a hangod?

— Mi sem természetesebb. Adrián Ilona tanárnő kontrollál. Sajnos, szeptembertől már kevesebbet jár Szegedre, így ez a lehetőség is megint hiányzik. Leghasznosabb dolognak mégis azt tartom, ha az ember maga gyakorol.

A múlt hét csütörtök-jén újította föl a színház Donizetti Don Pasquale című operáját. Kővári Csaba eredetileg csak 13-án mutatkozott volna be a címszerepben, ám Gregor József megbetegedett, ezért már 6-án beugrással el kellett énekelnie Don Pasquale-t. A fiatal basszista a tavalyi évadban szerződött Szegedre, s már olyan szerepeket játszott, mint A sevillai borbély Basillója, vagy az Aidában a Király.

Lovassy Zoltán felvétele

— Tartottál a beugrástól?

— A korábbi időponttól nem voltam megijedve, a címszereptől annál inkább. Mivel az előadás előtt javában próbáltunk, aznap éppen harmadjára énekeltem el a teljes operát. Félttem, hogy győzöm-e végig hanggal. A kevés próbának meg a váratlan beugrásnak volt köszönhető, hogy Vajda Julival még egyszer sem vettem át a szerepet. Az eredeti főállás szerint ugyanis Vámosy Évával játszottam volna együtt. Ilyen esetben sokkal jobban koncentrálnunk. Mivel nem ismerjük a másik mozdulatait, könnyeb-

ben meglephetjük egymást — de épp ettől lesz élő az adás.

— Nem esik nehezedre öregembert játszani?

— Az operák basszusfigurái szinte kivétel nélkül öregemberek. A sötét hangszín valahogy az idős kort is jelenti a konvenciók értelmében. Egy basszista általában 40 évesen ér pályája csúcspontjára. Hangilag is, lelkileg is beér. A rendező, Angyal Mária volt a legjobban meglepve, amikor megtudta, hogy én játszom, hiszen én se kövér, se öreg nem vagyok. Mint humorosan megjegyezte,

nem érti, Norina miért Ernestót választja — és nem engem.

Dobozy Csilla

*

Hosszabb idő után ma ismét vezényel a Szegedi Nemzeti Színházban Pál Tamás. Kitűnő karmesterünk Marseille-ből érkezett haza éppen, és ma este 6 órakor a Don Pasquale előadását dirigálja. Két új szereplő is beáll az előadásba, Vámosy Éva (Norina) és Pataki Antal m. v. (Ernesto). A címszerepet Kővári Csaba, Malatestát Gyimesi Kálmán, a Jegyzőt Oswald Csaba éneke-
li.

Új film

Miss Daisy sofőrje

Még évekkel ezelőtt olvastam Az öregedés művészete című könyvet, nem egészen, csak félig. Szép könyv, benne van a megbölcslés, így hát nyomban kedvem támadt megőregedni. Jó is az, ha még az öregedésből is művészetet csinál az ember, nem unatkozik, és szépné tarthatja, hogy ilyené vált. Nincs túl sok fogalmam az öregedésről, csak annyi, amennyit ebből a könyvből tudok.

Ellenben itt van ez a film, a Miss Daisy sofőrje. Végig azon gondolkodtam, hogy vajon mi készítette a rendezőt, hogy elkészítse ezt a silánynak sem nevezhető filmet. Persze ettől a kijelentéstől nyilván összerendeznek, elvégre egy idős hölgy, s annak sofőrjének utolsó éveiről van szó. Kocsikáznak, ide-oda mennek, igen asszonyom, úgy van asszonyom, ezeket hallgatni másfél órán át, no meg Miss Daisy kibírhatatlan viselkedését, hát mit mondjak: ha az operatőr nem dobja be szívet s lelkét a produkcióba, kész katasztrófa.

Mert valójában nem rajzoldnak ki égregető jellemet, minden a rossz érzékelésben vett hétköznapi szintjén marad, és még jó, ha ott marad. Persze megint elbűjlik a „humánus ördög”, vajon mit tehetett volna szegény gazdag Miss Daisy, minthogy olyan, amilyen. Még a sofőr alakja is a szokásos, jószágos, öszülő és jópofáskodó néger öregúr, aki saját poénjain nevet legjobbakat. Persze, ő is akkor hallotta először.

Nos, a film alá minden-keppen ki lehetne írni: csak nyolcvan éven felülieknek ajánlott. Ők még talán hasonló életkoruk által némi azonosulást érezhetnek Miss Daisy-vel. Csak ott a hiba, hogy Miss Daisy gazdag asszony, és soha nem látni, hogy a postás kivinné neki az életmentés jellegű néhány ezresből álló nyugdíját.

A filmet bántó ostobaság ragyogja be, és szomorú kedvesség. Nincs hozzá szí-
vem, hogy osztályzatot adjak rá. Gondolhatják, hogy miért!

P. Sz.

Nyugdíjasestek a Royalban

Szeretettel várunk mindenkit egy kis kötetlen beszélgetésre ma, csütörtökön este a Royal kávéházba. Bemutatkozik a szegedi Nyugdíjas Egyesület a város nyugdíjasainak, szellemi és társadalmi vezetőinek. Nem panasznapot, hanem közös utkeresést kívánunk, hogy életünket a nehézségek ellenére szebbé, nyugodtabbá, szeretetben gazdagabbá próbáljuk tenni.

Amikor problémáinkról beszélünk, elsősorban nem a gazdasági nehézségeket értjük, boncoljuk, vizsgáljuk. Azt szeretnénk kifejezésre juttatni, hogy elsősorban népünkért, a súlyos erkölcsi és morális helyzet miatt aggódunk.

A nyugdíjasokra súlyos teherként nehezedik a meg-

becsülés, a szeretet hiánya. Nem az keserít el bennünket, hogy 2,5 millió idős embernek nincs képviselője az ország legmagasabb fórumain; számunkra a legszomorúbb, hogy úgy érezzük, nem tartanak kellőképpen igényt az idősökben felhalmozódott rengeteg tapasztalatra, szaktudásra, bölcsességre, amit az idősök boldogan és ingyen bocsátásának rendelkezésére állnak. Ha igény volna rá — a nyugdíjas korosztályok aktív része sokszor lehetne lengéscsillapító az egymáshoz közelülő indulatok fékezésére, enyhítésére.

Mi úgy érezzük, a nyugdíjasok szürkeállománya olyan kamatmentes tőke, amelynek igénybevétele csak nyerhet az is aki adja, az is, aki kapja.

Benedek Gábor

Kanadai rendszer

A céloktatás

Marina Heidman (Kanadai Főiskolák Országos Szövetsége) előadásával folytatódott tegnap a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán a kanadai előadás-sorozat. A téma ezúttal kevésbé politikai, inkább pedagógusközelebb volt: a tanmenet, különböző tanfolyamok ismeretése, illetve az oktatók minősítésének, továbbképzésének problémája. Érthetően a legnagyobb érdeklődés annak a kérdésnek szült, hogy miként lesz valakiből pedagógus Kanadában, s milyen lehetőségei vannak a szakmai továbblépésre.

Heidman asszony rövid önéletrajzával tette szemléletesebbé a választ. Ő ugyanis tíz évig képzett apólonóként dolgozott, és részt vett a helyi kórház nővérképzésében, amikor élete első tantestületébe került. „Könnyebb dolgom volt, mint bárkinek. Még tanári beiktatásom előtt készen álltam egy új egészségügyi szakmunkásképző programmal, amit később el is fogadtak.”

Kanadában népfőiskolák, főiskolák és egyetemek biztosítják a pedagógusképzést. Ezek valamelyikét elvégezni azonban még kevés az üdvösséghez, a végzett tanárok két év próbaidőre szoródnak az iskolákhoz. E két év alatt — benne van a szerződésükben! — részt kell venniük oktatási programok, tanfolyamtervezetek kidolgozásában, újabb gyakorlati és pedagógiai kiképzésekben. Óráik nyilvánosak, s két év leteltével értékelést kapnak, ráadásul munkájukat nem csak kollégáik, hanem tanítványaik is minősítik. A diákértékelés a következőképpen működik: a tanulók név nélkül, egysége-

sen kidolgozott tesztlapokat töltenek ki kezdő tanáraikról, melyeket szintén egységes szempontok szerint számítógép elemez. Csak pozitív értékelés esetén lehet valaki teljes jogú tagja egy tantestületnek.

Az előadó nem titkolta, hogy a kanadai oktatási rendszer legsarkalatosabb pontja a szakképzés. Enélkül, mondta, nem működne a gazdaság sem. A kanadai szakképző intézetek kifejezetten munkaerőpiacra oktatnak.

A rendszer nem maradhat le a technológiai fejlődéstől; így új foglalkozások jönnek létre, s hozzájuk képezés kell, ezért tananyagfejlesztő programot is létre hoztak. (DACUM-program). A DACUM táblázata kitűnő példája a jól tervezett képzésnek. Segítségével a szakértelmi szint és a tanfolyamon való előrehaladás függvényében a program bármely pontján megállapítható a tanulók várható teljesítménye, illetve a tanfolyam végén kapható szakképzettségi fok. A szakképzés tervezése megkönnyíti a munkába állást, ami a munkavállalók magas száma miatt Kanadában nem olyan egyszerű. (A férfiak és a nők nyugdíjkorhatára egyaránt 65 év).

Valamennyi szakképzéssel foglalkozó pedagógus egy-egy szaktestület tagja. Továbbképzésükre időszakonként 1 év áll rendelkezésre — 70 százalékból fizetett szabadság, plusz teljes munkahelyi biztosítás! —, amikor az tapasztalatszerzésre utazhatnak, továbbtanulhatnak, vagy felújítják eredeti szakmai ismereteiket.

(panek)

Nyilvános főpróba

Ma, csütörtökön délelőtt fél 11-kor nyilvános főpróbát tartanak a Kiszínházban. Tamási Áron Énekes madár című darabját Sinka Károly állítja színre. A jelmezeket és a díszleteket Molnár Zsuzsa tervezte, a főbb szerepekben Markovics Borit, Dobos Katalint, Janisch Évát, Somló Gábort, Hegedűs Zoltánt, Kárpáti Tibort és Kiss Lászlót láthatja a közönség. Premier pénteken este 7-kor.

Átadták a Létünk-díjakat

A szabadkai Létünk folyóirat a Jugoszláviai magyar-ság demográfiai kérdései címmel meghirdetett pályázata lezárult, a régi városházán átadták a díjakat. A dr. Hódi Sándor, dr. Jung Károly és dr. Rehák László ösztözetelű bírálóbizottság úgy döntött, hogy az első díjat Mirnics Károlynak adományozza, A szórványmagyar-ságtól a szigetmagyarságig — az asszimilációról című tanulmányaért. A második díjat Bálint Sándor Gyerek nélkül nincs iskola, a harmadikat pedig dr. Tóth Lajos Az anyanyelvű oktatás a nemzeti kisebbségek fennmaradásának és fejlődésének alappillére című tanulmánya érdemelte ki.

A pályaművekről dr. Rehák László, dr. Várady Tibor akadémikus, továbbá Kasza József városelnök elmondta, hogy igen jelentős témakört foglalnak magukba.

(koliger)

Anna Karenina

Nagy László felvétele

Első bemutatóját tartotta tegnap este a Szegedi Nemzeti Színház stúdiószínpada. A Tantszék Művelődési Házban Tolsztoj Anna Karenina című regényének adaptációját játszották. A regényt színpadra alkalmazta és az előadást rendezte Sándor János. Anna: Ferenczi Krisztina, Karenin: Flórián Antal, Vronszkij: Jakab Tamás. Képünkön: Flórián Antal és Fekete Gyöngyi